

The Holy See

PAPA FRANJO

OPĆA AUDIJENCIJA

*Trg sv. Petra
Srijeda, 31. svibnja 2023.*

[[Multimedia](#)]

Strast za evangelizacijom: vjernikov apostolski žar. 15. Svjedoci: časni sluga Božji Matteo Ricci

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Nastavljamo s katehezama u kojima se govori o apostolskom žaru, to jest ono što kršćanina u srcu potiče da pronosi navještaj Isusa Krista. Danas ću predstaviti još jedan veliki primjer apostolskog žara: govorili smo o svetom Franji Ksaverskom, o svetom Pavlu, apostolskom žaru velikih revnitelja. Danas ćemo pak govoriti o jednom koji je bio Talijan, ali je pošao u Kinu: riječ je o o. Matteu Ricciju.

Porijeklom je iz Macerate, regija Marche. Nakon što se školovao u isusovačkim školama i stupio u Družbu Isusovu u Rimu, oduševljen izvještajima misionarâ koje je slušao i njima se oduševio, kao i mnogi drugi njegovi mladi drugovi, zamolio je da ga se pošalje u misije na Daleki istok. Nakon što je to pokušao Franjo Ksaverski, i drugih je dvadeset i pet isusovaca pokušalo ući u Kinu ali bez uspjeha. Ali Ricci i jedan njegov subrat su se jako dobro pripremili, studiozno učeći kineski jezik i običaje, te su se konačno uspjeli nastaniti na jugu zemlje. Trebalo im je osamnaest godina, sa četiri etape kroz četiri različita grada, prije nego će doći u Peking, koji je bio središte. Ustrajnošću i strpljivošću, nošen nepokolebljivom vjerom, Matteo Ricci je uspio nadvladati teškoće i opasnosti, nepovjerenja i suprotstavljanja. Zamislite, u to vrijeme trebalo je hodati ili jahati na konju, prelaziti

velike udaljenosti... i on je grabio naprijed. Ali koja je bila tajna Mattea Riccija? Kojim ga je putem taj žar nosio?

On je uvijek slijedio put dijaloga i prijateljstva sa svima koje je susretao, a to mu je otvorilo mnoga vrata za naviještanje kršćanske vjere. Njegovo prvo djelo na kineskom jeziku bio je upravo traktat *O prijateljstvu*, koje je naišlo na veliki odjek. Kako bi se uklopio u kulturu i život Kine isprva se odijevao poput budističkih bonzi, prema običajima te zemlje, ali je poslije shvatio da je najbolji način bio taj da preuzme stil života i način odijevanja učene osobe. Onako kako su se odijevali sveučilišni profesori i učenici ljudi tako se i on odijevao. Posvetio se dubokom proučavanju njihovih klasičnih tekstova kako bi mogao predstaviti kršćanstvo u pozitivnom dijalogu s njihovom konfucijanskom mudrošću i s običajima i tradicijama kineskog društva. A to se naziva stav inkulturacije. Taj je misionar znao „inkulturirati“ kršćansku vjeru u dijalogu, kao drevni oci s grčkom kulturom.

Njegova vrsna znanstvena izobrazba pobudila je zanimanje i divljenje učenih ljudi, počevši od njegove poznate karte svijeta, karte čitavog tada poznatog svijeta, s različitim kontinentima, koja Kinezima po prvi put otkriva stvarnost izvan Kine mnogo veću nego što su ikada mogli i zamisliti. Pokazuje im da je svijet veći od Kine i oni su razumjeli – zato što su bili pametni. Ali i poznavanje matematike i astronomije Riccija i njegovih sljedbenika misionara pridonijelo je plodnom susretu kulture i znanosti Zapada i Istoka, koji će tada doživjeti jedno od svojih najsretnijih vremena, u znaku dijaloga i prijateljstva. Naime, djelo Mattea Riccija nikad ne bi bilo moguće bez suradnje njegovih velikih kineskih prijatelja, kao što su glasoviti „učitelj Pavao“ (Xu Guangqi) i „učitelj Leon“ (Li Zhizao).

Međutim, Riccijeva slava kao učena čovjeka ne smije zakriti najdublju motivaciju svih njegovih napora, a to je naviještanje evanđelja. On je postizao napredak u znanstvenom dijalogu, u susretu s učenjacima, ali je davao svjedočanstvo vlastite vjere, evanđelja. Zbog svoje uvjerljivosti u znanstvenom dijalogu stekao je ugled zahvaljujući kojem je mogao predlagati istinu kršćanske vjere i kršćanskog ćudoređa, o čemu na vrlo dubok način govori u svojim glavnim djelima iz Kine, poput djela *Pravi smisao Gospodara neba* – tako se zove ta knjiga. Osim naučavanja, tu je i svjedočanstvo redovničkog života, kreposnosti i molitve: ti su misionari molili. Išli su propovijedati, bili su u pokretu, vukli su političke poteze, sve to: ali su molili. Molitva je to što jača misionarski život, život ispunjen ljubavlju, pomagali su druge, skromne, u potpunoj nezainteresiranosti za časti i bogatstva, što je potaklo mnoge njegove kineske učenike i prijatelje da prigrle katoličku vjeru. Budući da su vidjeli čovjeka tako inteligentna, tako mudra, tako lukava – u pozitivnom smislu te riječi – kad je trebalo stvari pogurati, vjernici su ovako govorili: „Ovo što propovijeda je istina zato što to govori osoba koja daje svjedočanstvo: svjedoči vlastitim životom ono što naviješta“. To je dosljednost vjerovjesnikâ. I to se tiče nas kršćana koji smo evangelizatori. Mogu izreći Vjerovanje na pamet, mogu nabrojati sve u što mi vjerujemo, ali ako tvoj život nije dosljedan onome što ispovijedaš od toga nikakve koristi. Ono što privlači ljude jest svjedočanstvo dosljednosti: mi kršćani pozvani smo živjeti ono što govorimo, a ne pretvarati se da živimo kao kršćani, a zapravo

živimo svjetovno. Pogledajte te velike misionare – poput Mattera Riccija koji je Talijan – pogledajte te velike misionare, vidjet ćete da je najveća snaga dosljednost: oni su dosljedni.

U posljednjim danima svog života, kad bi ga oni koji su bili uz njega pitali kako se osjeća, Matteo Ricci bi „odgovarao da je u tom trenutku razmišljao je li veća radost i veselje koju osjeća u sebi na pomisao da se približio čas putovanja koje će ga dovesti do toga da uživa Božju blizinu, ili pak tuga što će morati napustiti svoje suputnike u čitavom njegovom poslanju koje je jako volio, te službu koju je još uvijek mogao vršiti Bogu našem Gospodinu u toj misiji“ (S. DE URSIS, *Relazione su M. Ricci*, Archivio Storico Romano S.I. [Rimski povijesni arhiv S.I.]). Isti je to stav o kojem svjedoči i apostol Pavao (usp. *Fil* 1, 22-24), koji je htio poći Gospodinu, susresti Gospodina ali „ostajem kako bih vam služio“.

Matteo Ricci umro je u Pekingu 1610. godine, u dobi od 57 godina, čovjek koji je sav svoj život dao za misije. Misionarski duh Mattea Riccija predstavlja aktualan i živ uzor. Njegova ljubav prema kineskom narodu je uzor; ali ono što predstavlja aktualan put je njegova dosljednost života, svjedočanstvo njegova života kao kršćanina. On je donio kršćanstvo u Kinu. On je, istina, velik jer je veliki učenjak, on je velik zato što je hrabar, velik je zato što je napisao tolike knjige, ali je velik nadasve zato što je bio dosljedan svom pozivu, dosljedan onoj želji da slijedi Isusa Krista. Braćo i sestre, neka se danas svaki od nas zapita u srcu „Jesam li dosljedan ili više nisam nego što jesam?“.

U sklopu pozdrava talijanskim vjernicima

[...] Danas, posljednjeg dana mjeseca svibnja, Crkva slavi Marijin pohod rođakinji Elizabeti, koja je proglašava blaženom zato što je povjerovala Gospodinovoj riječi (usp. *Lk* 1, 45). Gledajte u nju i od nje molite dar sve hrabrije vjere. Njezinu majčinsku zagovoru povjeravamo sve one koji su izloženi kušnji rata, posebno dragu i mučeničku Ukrajinu koja silno trpi.